

Tolik pozornosti jako v posledních dvaceti letech se mužům snad nikdy v dějinách nedostávalo. Marketéři, novináři, reklamní experti, sociologové, psychologové a kdo ví, kdo ještě, se je snaží roztrždit, popsat a katalogizovat. Díky tomu je členíme podle oblékání, chování a třeba i vztahu k ekologii. Začíná ale vycházet najevo, že **moderní muž má velký problém...**

text: **Leoš Kyša** / foto: **Profimedia.cz**

Vypadá to, že muži jsou od počátku devadesátých let každých pět let jiní. Nejdřív se rozhodli být krásní a zženštilí, být metrosexuály. Každý z toho trendu šlel, ať už ho následoval, nebo nenáviděl. Všichni chtěli být jako David Beckham, nebo jím naopak pohrdali. Pak jim došlo, že být krásný nestačí – a vznikl übersexuál. Muž, který je nejen krásný, ale i oduševnělý, stará se o děti a dělá kariéru, přičemž nezapomíná ani na to zlepšovat svět okolo sebe. Jenže ne každý muž chtěl být krásný a výkonný, a tak přišla éra retrosexuálů, mužů, kteří kašlou na krásu i na výkonnost, chodí na

a udělá se z toho celá identita," říká psycholog Martin Jára, jeden ze zakladatelů organizace Liga otevřených mužů. Podle něj jsou všechny tyto kategorie a snahy o popis trendů mezi muži projevem bezradnosti nad tím, že se muži skutečně mění, ať už tím, jak se o sebe starají, jak se na veřejnosti chovají, nebo jak se angažují ve společnosti, ale rozhodně tyto změny nejde začlenit do několika jednoduchých a přehledných kategorií.

„Pojmy jako metrosexuál a jemu podobné nějakým způsobem skutečně souvisejí s proměnou chování určitých mužů a s faktem, že chování mužů se stává rozmanitějším. Z mého pohledu ale tato označení odkazují jen

METROSEXUÁL JE MRTEV

HLEDÁ SE DOKONALÝ MUŽ

fotbal, nedávají najevo city a odmítají dělat vše, co by mohlo být trendy. Tedy pokud nejde o návrat do padesátých let, protože to je jediný trend, který hodlají následovat. Další kategorie jsou třeba nerdi a geekové a pak jsou tady ještě hipsteři. Muži, co jsou sice trendy, ale tak nějak po svém, na oko nezávislém způsobu.

Něco se děje

„Všechny tyhle trendy ukazují potřebu muže někam umístit, zpřehlednit ho, zařadit do nějaké kategorie. Problém je v tom, že se vezme jeden atribut, třeba péče o zevnějšek,

k módě a péči o zevnějšek, nic víc bych v tom nehledal," dodává odborník na problematiku genderu Tomáš Pavlas. Každopádně i on souhlasí s tím, že ke změnám v mužském chování dochází. A dokonce mnohem rychleji než dříve. Mohou za to třeba nové technologie či právě důraz na vzhled. Podstatné však je, že muži byli dlouho neviditelní. Muž rovnal se člověk. Měli jsme člověka a ženu. Pozornost upřená na muže specificky jako na muže přišla až s feministickým hnutím, které mužství navrátilo jako problém. A jak se tedy dnešní čeští muži doopravdy mění?

Kočárek je in

„Určitě se mění mužský přístup k rodičovství. I v menších obcích není problém potkat muže tlačícího kočárek," vypichuje jeden z pozitivních trendů Tomáš Pavlas. Jinak jsou podle něj čeští muži spíš dost homogenní skupinou, která se nikam významně neposouvá. Přeshlapují na místě, jež není nikterak vábné. „A jestli je to v trendy teniskách, co nosí metrosexuálové, nebo sandálech, co mají rádi retrosexuálové, je celkem vedlejší," dodává.

Martin Jára na české muže až tak přísný není. Naopak. Oceňuje, že se stále častěji starají o společnost okolo sebe. Ať už jsou to

věci veřejné, charita, nebo různé humanitární projekty. Ostatně to je jeden z trendů, který se ve světě přisuzuje übersexuálům, stejně jako Pavlasem vypíchnutá větší péče o rodinu a děti. Liga otevřených mužů například rozjela projekt Patron, ve kterém se mužští dobrovolníci starají o kluky z dětských domovů, kterým pomáhají s přechodem do velkého světa. Muži se také masivně vrhli do ochrany přírody.

Zvítězit a padnout na hubu

Hlavně mladí ale mají velký problém vyhovět trendům a očekáváním. Například ideál

▼ **Snaha být ideálem je může přivést ke krizi. Muži toho totiž dělají stále víc, ale nikdo je neocení.**

hipster

übersexuál

yuppie

nerd (geek)

yummy

normcore

retrosexuál

übersexuála je sice krásný, ale ve skutečnosti jej jen málokdo dokáže naplnit. „Nedá se stihnout všechno. Bohužel se o to někteří muži snaží. Jestli je tu tedy nějaká tendence, tak se jmenuje omnipotent. Muži se nechtějí vzdát toho, co mají tradičně, a přibírají další role. Chtějí mít úspěšnou kariéru, starat se o rodinu, věnovat se koníčkům a zálibám, trávit čas s přáteli a další a další věci. Málokdo si dokáže říct, že něco z toho nezvládne, a spokojí se s tím, že bude žít, jak mu vyhovuje, navzdory trendům a moderním kategoriím," říká Martin Jára a vybízí české muže, aby si prostě užívali své mužství a z trendů, které se na ně valí, si vybrali jen to, co jim opravdu sedí, protože snaha být ideálem je může přivést ke krizi. Ostatně i ta má svůj nový trendy název. Říká se jí gratifikační. Je způsobena tím, že toho muži dělají stále více, ale nejsou za to dostatečně ohodnoceni. Dokonalost se bere jako samozřejmost. A to mužům jenom škodí. ■

Profily ideálů

**Nejste si jistý, kdo jste?
Ráda byste věděla, s kým žijete?
Hledejte a najdete.**

metrosexuál

MUŽ, KTERÝ SE DÍVÁ DO ZRCADLA

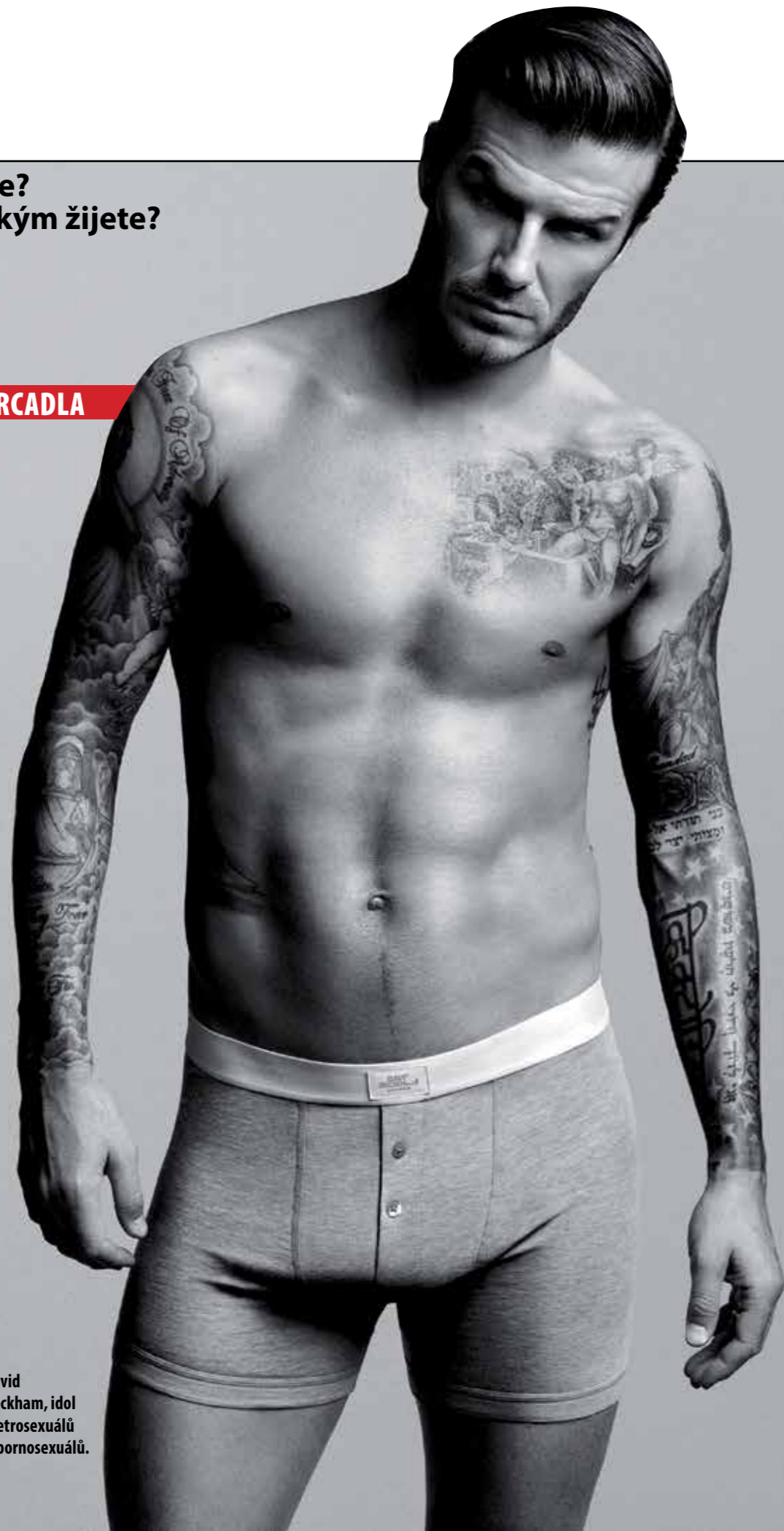
Objevil se v devadesátých letech. Jeho historie začala díky novináři Marku Simpsonovi (přezdívanému „plešatý Oscar Wilde“). Tento pozorovatel módních trendů a jeden z nejvlivnějších spisovatelů věnujících se mužům a mužství si všiml, že se mění mužské odívání a péče o sebe mezi londýnskými manažery, bankéři a byznysmeny. Vše v roce 1994 popsal v článku v britském deníku The Independent nazvaném Here Come the Mirror Men, tedy „Přichází muž, který se dívá do zrcadla“. V tomto článku vymyslel termín metrosexuál, který následně definoval, a tím jeho popularitu rozšířil do celého světa.

Metrosexuál je muž, který si geluje vlasy, používá značkovou kvalitní kosmetiku, obléká se podle posledních módních trendů a půlhodinu denně tráví před zrcadlem. Je to muž, kterého milují nejen ženy, ale i homosexuálové a hlavně módní značky, jež díky tomu našly naprosto nový segment zákazníků – muže.

Nedávno Mark Simpson přišel s novinkou – **spornosexuálem**. Jde o metrosexuála, který se vrhl do posilovny a narcisticky obdivuje sebe sama v pózách, které odkoukal z pornofilmů.

David Beckham, idol metrosexuálů i spornosexuálů.

FOTO: ČTK

übersexuál

PAN DOKONALÝ

Je to nejdokonalejší muž, jakého si lze vůbec představit. Autorkou tohoto označení pro novou kategorii mužů je marketingová specialista a spisovatelka Marian Salzmanová. V knize Budoucnost mužů, jejíž autorský kolektiv vedla a která vyšla v roce 2005, popsala, že metrosexuál se vyčerpal a přišel čas pro někoho lepšího. Byl to slušný posun, protože to byla právě ona, kdo dlouho trend metrosexuality mezi mužirazil. Jenže übersexuál je vlastně jenom takový vylepšený metrosexuál. Napovídá už jeho název. Termín je odvozen z německé předpony über, která znamená „více než“. Übersexuál je tedy vlastně „nadmuž“ či snad lépe „pan Dokonalý“.

Muži si prý totiž uvědomili, že být krásný nestačí. Je potřeba být krásný, a navíc ještě oduševnělý. Je to tedy jakýsi životní styl, kdy si muž zakládá na tom, že pečuje o svou

Seznamte se – pan Dokonalý Brad Pitt.

FOTO: ČTK

tělesnou i duchovní stránku. No a pořád je to také chlapák, takže občas zajde do hospody, ale zároveň se věnuje svým dětem a manželce. Zajímá se i o dění okolo sebe – angažuje se v komunitních projektech nebo charitě. Vyzná se v historii i politice, trápí ho ubývání deštných pralesů, ale zároveň sleduje nejnovější módní trendy.

retrosexuál

CITY NAJEVO NEDÁVÁ, ALE CÍTIT JE

Opak übersexuála. Pije pivo, jí nezdravě, na vzhledu mu nezáleží a chodí na fotbal. Jestli mu na něčem naopak záleží, tak vypadat jako drsňák a snažit se co nejvíce přiblížit představě mužů z dob před érou šedesátých let. Zásadně neprojevuje své city a do domu si pozve řemeslníka jedině poté, co vyzkouší deset způsobů, jak si poradit sám. Zpravidla pak při návštěvě řemeslníka není doma, protože dívat se na jiného muže, jak vyřeší problémy jeho domácnosti, je pro něj naprosto traumatizující, což je slovo, které správný retrosexuál rozhodně nepoužívá. Symbolem retrosexuála by určitě mohl být Earl Hickey ze seriálu Jmenuji se Earl, případně Baloun z Osudů dobrého vojáka Švejka.

Nejlépe je mu doma s pivem u televize, říkají mu retrosexuál.

normcore

TYPICKÝ ČECH

Hlavně nenápadně,“ by mohlo být heslo vyznavačů trendu normcore. Normcore je projevem rezignace nejen na módní trendy, ale vlastně na všechny novinky, včetně antitrendů. Muži, kteří jsou normcore, se oblékají tak, že si vezmou to, co je pohodlné a hlavně nenápadné. Neřeší žádné trendy, žijí si po svém a jediné, co řeší, je nevyčuhovat svým zjevem ani projevem. Normcore muž říká: „Jsem líný, je mi to všechno jedno. A víte co? Jsem tak spokojený.“

Bez komentáře.

hipster

MĚSTSKÝ POZÉR

Nosí vousy, oblečení, které občas vypadá jako vytažené z popelnice, ale zároveň je drahé a značkové (i když značka je na něm vidět jen málokdy), a hlavně je eko! Oblíbeným doplňkem je šála, která se nosí i v létě, a teplá čepice. Hipster má své kořeny už v devadesátých letech a možná ještě dál. Je to jakási reakce na konformní maloměstství. Hipster je rebel, ironik, člověk nad věcí. Hlavně pohrdá konzumem. Do KFC nevkročí, ani kdyby měl umřít hladu. Poslouchá alternativní muziku, ideálně jazz. Jezdí na starém kole bez světel a přehazovaček, nakupuje na farmářských trzích, k obědu chodí do bio restaurace a čte náročnou literaturu. Přesto je milovník moderních technologických vymožeností. Přisáhá na firmu Apple nebo Linux. K ženám se chová s úctou a láskou a nebojí se v sexu experimentovat, protože je povznesen nad tradiční morálku. Není pro něj problém žít v otevřeném vztahu, tedy mít milenky, a i když se rozhodne založit rodinu, zpravidla se kvůli tomu nežení, svatbu považuje za maloměstský přežitok. Pokud někdo hipsterství nenávidí, tak výrobci holítek. Hipsteři totiž vrátili do módy vousy, kterých se metrosexuálové tak rádi zbavovali. O tom, že nejde o výmysl, ukazuje zpráva agentury Bloomberg – podle ní došlo k celosvětovému poklesu v prodeji žiletek Gillette na konci loňského roku skoro o osm procent. Vypadat jako zarostlý bezdomovec je prostě in.

Jude Law, hvězda hipsterů.

yuppie

SEN VŠECH ZLATOKOPEK

Předchůdce metrosexuála, který pře-tr- val i do dnešních dob. Pojem má své kořeny v osmdesátých letech. Jde o muže ve věkovém rozmezí 25 až 40 let, kteří mají reprezentativní (a zároveň náročné) zaměstnání. Vydělávají opravdu hodně peněz, které utrácejí za luxusní zboží a služby. Název vznikl ze zkratky YUP – young urban professional, tedy mladý městský profesionál. Yuppies se mimo jiné vymezovali vůči kultuře hippies, kterou pohrdali. Chronický únavový syndrom má díky nim také alternativní název, říká se mu yuppie flu, tedy chřipka jupiků.

Yuppie vydělává dost peněz a nebojí se to dát na odív jako Michael Douglas ve filmu Wall Street.

yummy

NAVONĚNÁ BÍDA

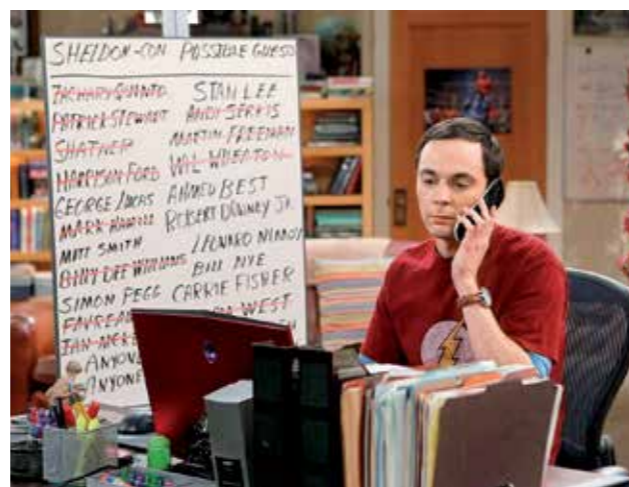
Mladí a značkoví, to jsou yummies.

Yummymu je mezi osmnácti a pětadvaceti. Je to nejnovější trend, kterým jsou média posedlá. Jde o mladého samečka z města. To ostatně napovídá i původ jeho jména – young urban male, tedy „mladý muž z města“. Yummies jsou lidé, kteří nemyslí na budoucnost, na kariéru ani na založení rodiny. Chtějí ale být bohatí, tedy bohatí alespoň natolik, aby si mohli kupovat drahé a značkové věci, hlavně poslední vychytávky od Applu. Yummy chce mít skutečně jenom to nejlepší, takže si skočí do drahé trendy restaurace i přesto, že nejspíš večer bude o hladu, protože už mu na večer nezbudou peníze. Ale co, hlavně že má ten nový vychytaný tablet, kvůli kterému se pěkně zadlužil. Zdá se, že yummies víc ke štěstí nepotřebují. Tedy vlastně ano, hlavně nechtějí dospět. Bydlí totiž u rodičů, a až jim bude třicet, bude to vypadat vážně divně. Jenže yummymu nikdy třicet nebude. Tedy alespoň v to doufá. Zdá se, že jde o projev mužů, kteří si nepřejí žádné závazky, a jedině, co jim dokáže zvednout sebevědomí, jsou právě značkové věci. Termín vznikl díky marketingové studii bankovního domu HSBC, v níž byl horký fenomén poprvé pojmenován.

nerd (geek)

SEXY MOZEK A NENÍ TO PAROUBEK

Nerd byla původně nadávka. Dnes se takto titulují muži, kterým patří svět. Za všechno nejspíš mohou televizní seriály. Hlavně ten s názvem Teorie velkého třesku. Vypráví právě o skupince nerdů, tedy vzdělaných a inteligentních fanoušcích sci-fi, vědy a technických vycytávek. V dětství je nikdo nebral moc vážně, respektive je spíš šikanoval, zatímco oni četli komiksy a představovali si, že jednou zmutují jako Peter Parker neboli Spider-Man a všem svým utlačovatelům to vrátí. Nerdi nosí trička s motivy ze seriálů nebo vědy a pracují v IT či přímo ve výzkumu. Dnes se ale k nerdství hlásí i byznysmeni, manažeři nebo třeba i právníci. Nerdem svého druhu jsou geekové, muži, kteří jsou nadšení pro jednu konkrétní oblast. Může to být IT nebo třeba komiks. Typickým nerdem je Mark Zuckerberg, zakladatel Facebooku. Chodí v mikině a miluje počítače a technologie. Muži jako on představují novou elitu světa.

Sheldon Cooper ze seriálu Teorie velkého třesku je typickým nerdem.